

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีวินัยและความรับผิดชอบ ของนักศึกษาระดับชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ โดยใช้วิธีการเสริมแรง
วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ

สุจิตา สุขคล้าย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางการศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ กรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ โดยใช้วิธีการเสริมแรง
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวสุจิตา สุขคล้าย
สาขาวิชา	พื้นฐานทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ
ปีการศึกษา	2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศในรายวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการเสริมแรง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ วิธีการเสริมแรง และแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า การใช้วิธีการเสริมแรง ปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษามากขึ้น พบว่า พฤติกรรมที่มีมากขึ้น คือ นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุด นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน นักศึกษาเวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ และพฤติกรรมที่ลดน้อยลง คือ นักศึกษามักนำอาหารมาทานในเวลาเรียน นักศึกษาพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักศึกษานอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน

กิตติกรรมประกาศ

จากการจัดทำวิจัยฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณท่าน ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรืองที่ให้โอกาสในการทำวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากศูนย์วิจัยและพัฒนาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณท่านเจ้าของเอกสาร บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนบรรณารักษ์ของห้องสมุดวิทยาเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชกร ที่ให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าเอกสารอ้างอิง พร้อมทั้งนักศึกษา ที่ให้การสนับสนุนในการจัดทำวิจัย

ขอขอบคุณนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุจิตลา สุขคล้าย

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1	ความเป็นมาและความสำคัญ	
	ความสำคัญของการศึกษา	1
	วัตถุประสงค์	2
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	2
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
	กรอบความคิด.....	4
บทที่ 2	เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
	จิตวิทยาการศึกษา	5
	ทฤษฎีการเสริมแรง	10
	ทฤษฎีแรงจูงใจ	13
	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์.....	14
	ทฤษฎีความมีวินัยในตนเอง	14
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	24
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
	การวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	การวิเคราะห์ข้อมูล	26
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	ความมุ่งหมาย	32
	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	32
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	32
	วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ข้อเสนอแนะ	34
ภาคผนวก	35
บรรณานุกรม.....	36
ประวัติผู้เขียน	38

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันสังคมไทยของเราที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ มาเกื้อหนุนกัน ซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีคุณภาพและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ โดยจะต้องมีคุณสมบัติด้านสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็งกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น และตั้งใจ ถ้ามนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัติดังกล่าวก็จะเป็นผู้มีวินัยในตนเองซึ่งจะเป็นวัฒนธรรมที่จำเป็นทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วินัยจึงเป็นคุณธรรมที่ควรสร้างและปลูกฝังให้ทุกคนใช้เป็นแนวทางสำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง ทำให้บรรลุตามจุดหมายของชีวิตและประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะฉะนั้นครูควรสร้างสรรค้วินัยให้เกิดแก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษามีวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนจะทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดีงาม จึงควรมีการปลูกฝังให้ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ถ้าหากในสังคมไม่มีการปลูกฝังและพัฒนาเด็กให้มีวินัยและมีคุณภาพแล้ว การพัฒนาสังคมและประเทศก็จะเป็นอย่างไม่มีประสิทธิภาพจึงควรต้องปลูกฝังวินัยในตนเองให้เป็นพื้นฐาน ในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด จากการเป็นอาจารย์ประจำวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลนักศึกษาด้านพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียน ขาดความรับผิดชอบและระเบียบวินัย จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ จึงต้องใช้กระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหา โดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการวางเงื่อนไข มาใช้กับนักศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและความสามารถของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีวินัย ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นการปลูกฝังระเบียบวินัย การรับผิดชอบต่อ

ตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนที่มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ โดยใช้วิธีการเสริมแรง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชการ
  2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นที่ 1 /8 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชการ
2. ตัวแปรที่ศึกษา
- 2.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการเสริมแรง
  - 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตาม ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง โดยเกิดจากการสำนึกขึ้นเอง ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใดๆ อันจะเกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต แต่จะต้องก่อให้เกิดความเจริญต่อตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและศีลธรรม มีความตั้งใจ และมั่นใจในพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อตนเองและสังคม

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ล่วงด้วยดี และตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถหรือภาระหน้าที่พันธะผูกพัน ในการจะปฏิบัติหน้าที่การงานของผู้ร่วมงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร เนื่องจากบุคคลต้องอยู่ร่วมกันทำงานในองค์กร จำเป็นต้องปรับลักษณะนิสัย เจตคติของบุคคลเพื่อช่วยเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติงานตามระเบียบรู้จักเคารพสิทธิของบุคคลอื่น ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์สุจริต

แรงจูงใจในการเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมเมื่อถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า เช่น คำชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ แล้วสามารถประพฤติตนได้บรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคน

การเสริมแรง หมายถึง การกระทำที่ผู้ทำพฤติกรรมเกิดความพึงพอใจ เมื่อทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งแล้วเพื่อให้ทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ เช่น เมื่อนักศึกษาตอบคำถามถูกต้อง ครูให้รางวัล (นักศึกษาพอใจ) นักศึกษาตอบคำถามอีกครั้งตามคำถามครั้งต่อไป การกระทำที่ผู้ทำพฤติกรรมเกิดความพึงพอใจทำได้โดยให้ตัวเสริมแรง (Reinforcer) เมื่อทำพฤติกรรมแล้ว ประเภทของการเสริมแรง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเสริมแรงทางบวก คือการ การให้ตัวเสริมแรงบวก เมื่อทำพฤติกรรมที่กำหนด (ต้องการ)แล้ว เช่น ทำงานเสร็จแล้วได้ค่าจ้าง ทำงานเป็นพฤติกรรมที่กำหนด เงินค่าจ้างเป็นตัวเสริมแรงทางบวก

2. การเสริมแรงทางลบ คือการให้ตัวเสริมแรงลบ เมื่อทำพฤติกรรมที่กำหนด (ต้องการ) แล้ว เช่น เมื่ออยู่ในห้องที่อลอ้าวเราจะเปิดหน้าต่างเป็นพฤติกรรมที่กำหนด หายอบอ้าวเป็นตัวเสริมแรงทางลบ หรือนักศึกษาที่ตอบคำถามครูจะถูกจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องทำรายงานมาส่ง เป็นต้น

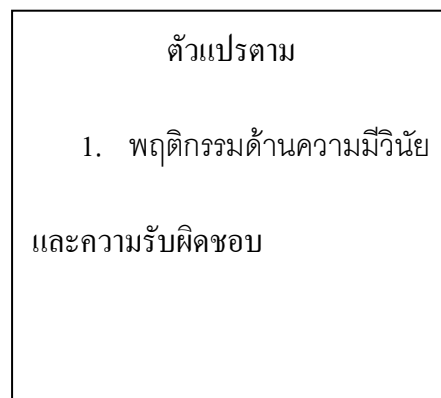
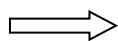
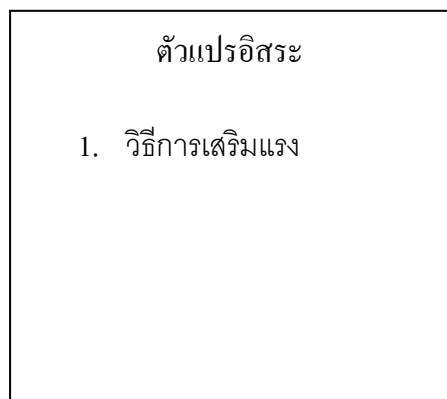
การเสริมแรงทำได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1. เสริมแรงต่อเนื่อง คือการเสริมแรงทุกครั้งที่ทำพฤติกรรมถูกต้อง เหมาะสมกับการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ 2. เสริมแรงเป็นบางครั้ง เหมาะสำหรับการรักษาพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วไว้ โดยไม่จำเป็นต้องมีการเสริมแรงทุกครั้ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศในรายวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการเสริมแรง

2. นำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนปลูกฝัง แก้ไขปัญหา และพฤติกรรมด้านการเรียน การมีวินัยความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ

กรอบความคิดและงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานวิจัย มีดังนี้

จิตวิทยาการศึกษา

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์

ทฤษฎีการมีวินัยในตนเอง

เอกสารเกี่ยวกับวิธีการเสริมแรง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา การสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล นักศึกษาและครู จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนถึงปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการศึกษาและบทเรียน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เน้นความสำคัญของความชัดเจนของการระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทเรียนตลอดจนถึงหน่วยการเรียน เนื่องจากวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีพัฒนาการ และทฤษฎีบุคลิกภาพ เป็นเรื่องที่นักการศึกษาและครูจะต้องมีความรู้เพราะจะช่วยให้เข้าใจเอกลักษณ์ของผู้เรียนในวัยต่างๆ โดยเฉพาะวัยอนุบาล วัยเด็ก และวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่ม นอกจากมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆ แล้ว นักการศึกษาและครูจะต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่มทางด้านระดับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาได้คิดวิธีการวิจัยที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกวิธีสอนและในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ทฤษฎีการเรียนรู้ นักจิตวิทยาที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้นอกจากจะสนใจว่าทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยนักเรียนให้เรียนรู้และจดจำอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไรแล้วยังสนใจองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวของ ผู้เรียน เช่น แรงจูงใจว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้หรือไม่ ความรู้เหล่านี้ก็มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ทฤษฎีการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา นอกจากนี้ นักจิตวิทยาการศึกษาได้เป็นผู้นำในการบุกเบิกตั้งทฤษฎีการสอน ซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์เท่าเทียมกับทฤษฎีการเรียนรู้และพัฒนาการในการช่วยนักการศึกษาและครูเกี่ยวกับการ

เรียนการสอน สำหรับเทคโนโลยีในการสอนที่จะช่วยครูได้มากก็คือ คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน หลักการสอนและวิธีสอน นักจิตวิทยาการศึกษา

ได้เสนอหลักการสอนและวิธีการสอนตามทฤษฎีทางจิตวิทยาที่แต่ละท่านยึดถือ เช่น หลักการสอนและวิธีสอนตามทศนะนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม ปัญญานิยม และมนุษยนิยม หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยให้นักการศึกษา และครูทราบว่า การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือผู้เรียนได้

สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละวิชาหรือหน่วยเรียนหรือไม่ เพราะถ้าผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลสูง ก็จะเป็นผลสะท้อนว่า โปรแกรมการศึกษามีประสิทธิภาพและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียน เพื่อเอื้อการเรียนรู้และช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษา ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษาต่ออาชีพครูมีความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้ครูรู้จักลักษณะนิสัยของนักศึกษาที่ครูต้องสอน โดยทราบหลักพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพเป็นส่วนรวม

2. ช่วยให้ผู้ครูมีความเข้าใจพัฒนาการทางบุคลิกภาพบางประการของนักศึกษาเช่น อัดมโนทัศน์ ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเรียนรู้ถึงบทบาทของครูในการที่ช่วยนักศึกษามีอัดมโนทัศน์ที่ดีและถูกต้องได้อย่างไร

3. ช่วยครูให้มี ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อจะได้ช่วยนักศึกษาเป็นรายบุคคลให้พัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

4. ช่วยให้ผู้ครูรู้จักสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมแก่วัยและขั้นพัฒนาการของนักศึกษาเพื่อจูงใจให้นักศึกษามีความสนใจและมีความที่อยากจะเรียนรู้

5. ช่วยให้ผู้ครูทราบถึงตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาเช่น แรงจูงใจอัดมโนทัศน์ และการตั้งความคาดหวังของครูที่มีต่อนักศึกษา

6. ช่วยครูในการเตรียมการสอนวางแผนการเรียนเพื่อทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักศึกษาทุกคนเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยคำนึงถึงหัวข้อต่อไปนี้

6.1 ช่วยครูเลือกวัตถุประสงค์ของบทเรียน โดยคำนึงถึงลักษณะนิสัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาที่จะต้องสอนและสามารถที่จะเขียนวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาเข้าใจว่าสิ่งคาดหวังให้นักศึกษารู้มีอะไรบ้าง โดยถือว่าวัตถุประสงค์ของบทเรียนคือสิ่งที่ช่วยให้นักศึกษาทราบ เมื่อจบบทเรียนแล้วนักศึกษสามารถทำอะไรได้บ้าง

6.2 ช่วยครูในการเลือกหลักการสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะนิสัยของนักศึกษาและวิชาที่สอน และกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา

6.3 ช่วยครูในการประเมินไม่เพียงแต่เฉพาะเวลาครูได้สอนจนจบบทเรียนเท่านั้นแต่ใช้ประเมินความพร้อมของนักศึกษาก่อนสอน ในระหว่างที่ทำการสอน เพื่อทราบว่านักศึกษามีความก้าวหน้าหรือมีปัญหาในการเรียนรู้อะไรบ้าง

7. ช่วยครูให้ทราบหลักการและทฤษฎีของการเรียนรู้ที่นักศึกษา ได้พิสูจน์แล้วว่า ได้ผลดี เช่น การเรียนจากการสังเกตหรือการเลียนแบบ

8. ช่วยครูให้ทราบถึงหลักการสอนและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งพฤติกรรมของครูที่มีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีอะไรบ้าง เช่น การใช้คำถาม การให้แรงเสริม และการทำตนเป็นต้นแบบ

9. ช่วยครูให้ทราบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนดีไม่ได้เป็นเพราะระดับเขาวนปัญญาเพียงอย่างเดียวแต่มีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น แรงจูงใจ ทักษะคิดหรืออึดทน โน้ตสนั่นของนักศึกษาและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักศึกษา

10. ช่วยครูในการปกครองชั้นและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษา ครูและนักศึกษามีความรักและไว้วางใจซึ่งกันและกัน นักศึกษา ต่างก็ช่วยเหลือกันและกัน ทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีความสุขและนักศึกษารักวิทยาลัย อยากมาโรงเรียนทุกวันไม่ขาดเรียน ร่วมกิจกรรมในการเรียนทุกครั้งด้วยความตั้งใจ

เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เยาวชนพัฒนาการทั้งทางด้านเขาวนปัญญา และทางบุคลิกภาพ เพื่อช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานความเป็นเลิศ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาจึงสำคัญในการช่วยทั้งครูและนักศึกษาผู้มีความรับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

จิตวิทยา เป็นศาสตร์ที่มีคนสนใจมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณก่อนคริสต์กาลมีนักปรัชญาชื่อ พลาโต (Plato 427 – 347 ก่อนคริสต์กาล) อริสโตเติล (Aristotle 384 – 322 ก่อนคริสต์กาล) ได้กล่าวถึงธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเชิงปรัชญามากกว่าแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาในยุคนั้นเป็นแบบเก้าอี้ไต่ะกลมหรือเรียกว่า Arm Chair Method เรียกจิตวิทยาในยุคนั้นว่า จิตวิทยายุคเก่าเพราะนักจิตวิทยานั่งศึกษาอยู่กับไต่ะทำงาน โดยใช้ความคิดเห็นของตนเองเพียงอย่างเดียวไม่มีการทดลอง ไม่มีการวิเคราะห์ใดๆ ทั้งสิ้น ต่อมาอริสโตเติลได้สนใจจิตวิทยาได้ทำการศึกษาและได้เขียนตำราเล่มแรกของโลกเป็นตำราที่ว่าด้วยเรื่อง วิญญาณชื่อ De Anima แปลว่า ชีวิต เขากล่าวว่า วิญญาณเป็นต้นเหตุให้คนต้องการเรียนจิตวิทยา คนในสมัยโบราณจึงศึกษาจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ โดยมีความเชื่อว่าวิญญาณจะสิงอยู่ในร่างกายของมนุษย์ขณะมีชีวิตอยู่ เมื่อคนสิ้นชีวิตก็หมายถึงร่างกายปราศจากวิญญาณและวิญญาณออกจากร่างล่องลอยไปชั่วระยะหนึ่งแล้วอาจจะกลับสู่ร่างกายคืนอีกได้ และเมื่อนั้นคนๆ นั้นก็จะฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกชาวกรีก

จึงมีการคิดค้นวิธีการป้องกันศพไม่ให้เน่าเปื่อยที่เรียกว่ามัมมี่เพื่อคอยการกลับมาของวิญญาณ ต่อมาประมาณศตวรรษที่ 11 - 12 ได้เกิดลัทธิความจริง (Realism) เป็นลัทธิที่เชื่อสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ และลัทธิความคิดรวบยอด (Conceptualism) ที่กล่าวถึงความคิดที่เกิดหลังจากได้วิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่างๆ ถัดมาแล้ว จากลัทธิทั้งสองนี้เองทำให้ผู้คนมีความคิดมากขึ้นมีการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง จึงเป็นเหตุให้ผู้คนเริ่มหันมาสนใจในทางวิทยาศาสตร์ และจึงเริ่มมาสนใจในเรื่องจิตวิทยาในเชิงวิทยาศาสตร์มากขึ้นในขณะเดียวกันก็ยังสนใจศึกษาเรื่องจิตมากขึ้นด้วย รวมทั้งให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องจิตสำนึก (Conscious) อันได้แก่ การมี

สมาธิ การมีสติสัมปชัญญะ และเชื่อว่าจะจะเป็นมนุษย์ได้จะต้องประกอบไปด้วย ร่างกายกับจิตใจ จึงมีคำพูดติดปากว่า “A Sound mind is in a sound body” จิตที่ฟ่องใสอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ ความสนใจเรื่องจิตจึงมีมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ยังเชื่อว่า จิต แบ่งสามารถเป็นส่วนๆ ได้แก่ ความคิด (Idea) จินตนาการ (Imagine) ความจำ (Memory) การรับรู้ (Concept) ส่วนที่สำคัญที่สุดเรียกว่า Faculty of will เป็นส่วนหนึ่งของจิตที่สามารถสั่งการเคลื่อนไหวต่างๆ ของร่างกาย ต่อมา Norman L. Mumm มีความสนใจเรื่องจิต เขา

กล่าวว่า จิตวิทยา คือ การศึกษาเรื่องจิต ในปี ค.ศ. 1590 คำว่า Psychology จึงเป็นที่รู้จักและสนใจของคนทั่วไป

จอห์น ล็อก (John Locke ค.ศ. 1632 - 1704) ได้ชื่อว่าเป็น บิดาจิตวิทยาแผนใหม่ เขาเชื่อว่า ความรู้สึกตัว (Conscious) และสิ่งแวดล้อมเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อจิต

วิธีการศึกษาทางจิตวิทยา การศึกษาทางจิตวิทยาใช้หลายๆ วิธีการมาผสมผสาน และทำการวิเคราะห์บนสมมุติฐาน นักจิตวิทยาจะใช้วิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้เช่น การตรวจสอบตนเอง การสังเกต การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี การสัมภาษณ์ การทดสอบ ดังจะอธิบายเรียงตามลำดับต่อไปนี้

1. การตรวจสอบตนเอง (Introspection) หมายถึง วิธีการให้บุคคลสำรวจ ตรวจสอบตนเองด้วยการย้อนทบทวนการกระทำและความรู้สึกนึกคิดของตนเองในอดีต ที่ผ่านมา แล้วบอกความรู้สึกออกมา โดยการอธิบายถึงสาเหตุและผลของการกระทำในเรื่องต่างๆ เช่น ต้องการทราบว่าทำไมเด็กนักเรียนคนหนึ่งจึงชอบพูดปดเสมอ ๆ ก็ให้เล่าเหตุหรือเหตุการณ์ในอดีตที่เป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมเช่นนั้นก็จะทำให้ทราบที่มาของพฤติกรรมและได้แนวทางในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวได้

การตรวจสอบตนเองจะได้รับข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและเป็นประโยชน์ เพราะผู้รายงานที่มีประสบการณ์และอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ แต่หากผู้รายงานจดจำเหตุการณ์ได้แม่นยำ และมีความจริงใจในการรายงานอย่างซื่อสัตย์ไม่ปิดบังและบิดเบือนความจริงแต่หากผู้รายงานจำ

เหตุการณ์หรือเรื่องราวไม่ได้หรือไม่ต้องการรายงานข้อมูลที่แท้จริงให้ทราบก็จะทำให้การตีความหมายของเรื่องราวต่างๆ หรือเหตุการณ์ผิดพลาดไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

2. การสังเกต (Observation) หมายถึง การเฝ้าดูพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เป็นจริงอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว การสังเกตแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 การสังเกตอย่างมีแบบแผน (Formal Observation) หมายถึง การสังเกตที่มีการเตรียมการล่วงหน้า มีการวางแผน มีกำหนดเวลา สถานการณ์ สถานที่ พฤติกรรมและบุคคลที่จะสังเกต ไว้เรียบร้อยแล้วเมื่อถึงเวลาที่นักจิตวิทยาวางแผนก็จะเริ่มทำการสังเกตพฤติกรรมตามที่กำหนดและผู้สังเกตพฤติกรรมจะจดพฤติกรรมทุกอย่างในช่วงเวลานั้นอย่างตรงไปตรงมา

2.2 การสังเกตอย่างไม่มีแบบแผน (Informal Observation) หมายถึง การสังเกตโดยไม่ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าหรือวางแผนล่วงหน้า แต่สังเกตตามความสะดวกของผู้สังเกตคือจะสังเกตช่วงเวลาใดก็ได้แล้วทำการจดบันทึกพฤติกรรมที่ตนเห็นอย่างตรงไปตรงมา

การสังเกตช่วยให้ได้ข้อมูลละเอียด ชัดเจนและตรงไปตรงมา เช่น การสังเกต อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลต่อสถานการณ์ต่างๆ จะทำให้เห็นพฤติกรรมได้ชัดเจนกว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอื่น ๆ แต่การสังเกตที่ดีมีคุณภาพมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น ผู้สังเกตจะต้องมีใจเป็นกลางไม่อคติหรือลำเอียงอย่างหนึ่งอย่างใด และสังเกตได้ทั่วถึง ครอบคลุม สังเกตหลาย ๆ สถานการณ์หลาย ๆ หรือหลายๆ พฤติกรรม และใช้เวลาในการสังเกต ตลอดจนการจดบันทึกการสังเกตอย่างตรงไปตรงมาและแยกการบันทึกพฤติกรรมจากการตีความไม่ปะปนกัน ก็จะทำให้การสังเกตได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและนำมาใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย

3. การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี (Case Study) หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของบุคคล แต่ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ที่สำคัญของบุคคลแต่ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะหนึ่งแล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

4. การสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การสนทนากันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งการสัมภาษณ์ก็มีหลายจุดมุ่งหมาย เช่น การสัมภาษณ์เพื่อความคุ้นเคย สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ ตลอดจน

สัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวและการให้คำปรึกษา เป็นต้น แต่ทั้งการสัมภาษณ์ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ

การสัมภาษณ์ที่ดี จำเป็นต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า วางแผน กำหนดสถานที่ เวลา และเตรียมหัวข้อหรือคำถามในการสัมภาษณ์ และนอกจากนั้นในขณะที่สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ควรจะใช้เทคนิคอื่นๆ ประกอบด้วยก็ยิ่งจะได้ผลดี เช่น การสังเกต การฟัง การใช้คำถาม การพูด การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ก็จะช่วยให้การสัมภาษณ์ได้ดำเนินไปด้วยดี

5. การทดสอบ (Testing) หมายถึง การใช้เครื่องมือที่มีเกณฑ์ในการวัดลักษณะของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง หรือหลาย ๆ พฤติกรรม โดยให้ผู้รับการทดสอบเป็นผู้ตอบสนองต่อแบบทดสอบซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบภาษาและแบบปฏิบัติการหรือลงมือทำ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นตามจุดมุ่งหมายที่ผู้ทดสอบวางไว้แบบทดสอบที่นำมาใช้ในการทดสอบหาข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบความสนใจ เป็นต้น

การทดสอบก็มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเพื่อผลของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งแบบทดสอบที่นำมาใช้ควรเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือได้เป็นมาตรฐาน ตลอดจนการแปลผลได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

6. การทดสอบ (Experiment) หมายถึง วิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ มีขั้นตอนและเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้ ตั้งปัญหา ตั้งสมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล การทดสอบสมมุติฐาน การแปลความหมายและรายงานผล ตลอดจนการนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือส่งเสริมต่อไปการทดลองจึงเป็นการจัดสภาพการณ์ขึ้นมาเพื่อดูผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มหรือสถานการณ์ คือ

1. กลุ่มทดลอง (Experiment Group) คือ กลุ่มที่ได้รับการจัดสภาพการณ์ทดลองเพื่อศึกษาผลที่ปรากฏจากสภาพนั้นเช่นการสอนด้วยเทคนิคระดมพลังสมอง จะทำให้กลุ่มเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือไม่

2. กลุ่มควบคุม (Control Group) คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดสภาพการณ์ใด ๆ ทุกอย่างถูกควบคุมให้คงสภาพเดิม ใช้เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลอง สิ่งที่ผู้ทดลองต้องการศึกษาเรียกว่า ตัวแปร ซึ่งมีตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ความหมายและองค์ประกอบของแรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดมุ่งหมาย ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นความปรารถนา ที่บุคคลมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคนนั่นเอง เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่างๆ และบุคคลจะเกิดความต้องการ (Needs) และถ้าความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะเกิดความเครียด (stress) เมื่อบุคคลสะสมความเครียดไว้มากๆ บุคคลจะขาดความสุขในการดำเนินชีวิต การสะสมความเครียด ความวิตกกังวลมากๆ จะทำให้บุคคลเกิดแรงขับ (drive) ที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่างหรือแสดงพฤติกรรมบางอย่างให้ลดความเครียดนั้นลงมากระบวนการที่เกิดขึ้นภายในนี้เอง ซึ่งจะทำให้การกระตุ้นให้บุคคลไปสู่การกระทำบางอย่างที่ไปสู่เป้าหมาย กระบวนการเช่นนี้เรียกว่า แรงจูงใจ (Motivation)

องค์ประกอบในการเกิดแรงจูงใจ มี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นความต้องการ (needs stage) ออความต้องการเป็นสภาวะขาดสมดุลที่เกิดได้เมื่อบุคคลขาดสิ่งที่จะทำให้ส่วนต่างๆ ภายในร่างกายทำหน้าที่ไปตามปกติสิ่งที่อาจจะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตจึงทำให้เกิดแรงขับและเกิดแรงกระตุ้น เช่น ความหิว เมื่อบุคคลหิวบุคคลก็ต้องการพยายามหาอาหาร คนที่ลดน้ำหนักโดยการใช้น้ำลดความอ้วน ยาก็จะไปกดประสาทไม่ให้หิวแต่พอหลังจากไม่ใช้น้ำลดน้ำหนัก จะเห็นว่าคนที่ลดน้ำหนักโดยใช้น้ำจะกินอาหารชดเชยมากขึ้นและอาจจะกลับมาอ้วนใหม่อีก หรือเด็กเล็กที่ไม่กินนมตอนป่วย แต่พอให้ป่วยเด็กจะเริ่มกินนมมากขึ้นเพื่อชดเชยตอนที่ป่วย ความกระหายก็เป็นความต้องการอีกอย่างที่เกิดแล้วบุคคลต้องหาวิธีการเพื่อให้หายกระหาย ความต้องการทางเพศและความต้องการการพักผ่อนก็จัดเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และไม่มีใครในโลกนี้ที่พยายามฝืนเพื่อไม่ให้ตนเองหลับ มนุษย์ทุกคนต้องการการพักผ่อนด้วยกันทั้งสิ้น

2. ขั้นแรงขับ (drive stage) หรือภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้เกิดแรงขับ เมื่อบุคคลเกิดแรงขับแล้วบุคคลจะนั่งอยู่เฉยๆ ไม่ได้บุคคลอาจจะรู้สึกไม่มีความสุข กระวนกระวายใจดังนั้นบุคคลจะคิดค้นหาวิธีการที่ทำให้ตนเองรู้สึกได้รับการตอบสนองจากความหิวความกระหายความต้องการที่ปรองที่เกิดขึ้นเพื่อผลักดันให้ไปสู่จุดหมายปลายทาง ตามที่บุคคลต้องการ เช่น เมื่อเราวิ่งเหนื่อยๆ อากาศก็ร้อนจัด ทำให้เราเหนื่อยและคอแห้งอยากกินน้ำ สิ่งที่เราต้องการบำบัดความกระหายในช่วงเวลานั้นคือน้ำ บุคคลจะพยายามทุกวิธีทางที่จะหาน้ำมาดื่ม

3. ขั้นพฤติกรรม (behavior stage) เป็นขั้นที่เกิดแรงขับอย่างมากที่ทำให้บุคคลเดินไปหาน้ำดื่ม โดยการเดินเข้าไปในร้านสะดวกซื้อแล้วเปิดขวดดื่มแล้วจึงเดินมาจ่ายสตางค์หรือถ้าทนต่อ

ความกระหายน้ำได้ก็รีบเดินอย่างรวดเร็วไปจ่ายสดางค์แล้วยกน้ำดื่มรวดเดียวหมดขวด ชื่นใจ
ความกระหายก็บรรเทาลง

4. **ขั้นลดแรงขับ (drive reduction stage)** เป็นขั้นสุดท้ายที่อินทรีย์ได้รับการตอบสนองคือ
ได้ดื่มน้ำเป็นขั้นที่บุคคลเกิดความพึงพอใจ ความต้องการต่างๆ ก็จะลดลง

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์

สกินเนอร์ (B.F. Skinner) เกิดในมลรัฐเพนซิลวาเนีย ในปี ค.ศ. 1904 มีบทบาทสำคัญในการ
นำทฤษฎีสำเร็จรูปและเครื่องมือมาใช้ บางคนเรียกว่า ทฤษฎีเสริมแรง การเสริมแรงเป็นการช่วย
ตอบสนองสิ่งเร้าให้ปรากฏขึ้นซ้ำอยู่เสมอจนทำให้เกิดความเคยชินสิ่งเร้าเดิม การตอบสนอง
เช่นเดิม ก็ตามมาคือ เกิดเป็นการเรียนรู้การทดลองของสกินเนอร์

ได้ทดลองกับหนูขาว โดยมีขั้นการทดลอง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการเรียนรู้ ---> กดคัน (CR) --->อาหาร (UCS) --->กิน (UCR)

ขั้นที่ 2 หลังการเรียนรู้ (S1) ---> (R1) ---> S2 ---> R2

คัน(CS) กดคัน(CR) อาหาร(UCS) กิน(UCR)

การประยุกต์ใช้ในการสอน

1. การตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. การใช้ตัวเสริมแรง ได้แก่ ยิ้มแย้ม การชมเชยจากครู คะแนน
3. การใช้ทฤษฎีสำเร็จรูป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุม พฤติกรรมและอารมณ์ของ
ตนเองในด้านความประพฤติ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของสังคมอย่างมีเหตุผล
ตลอดจนแก้ไขความประพฤติของตนเองหรือของผู้อื่น โดยอาศัยวิธีการต่างๆ ทั้งการดูแลให้
คำแนะนำ โดยใช้หลักเหตุผลหรือวิธีการลงโทษตามสภาพของสถานการณ์ที่ปรากฏอยู่ ซึ่ง
ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและประเทศชาติ

ความจำเป็นที่ต้องมีระเบียบวินัย

1. ช่วยให้ผู้เรียน เป็นผู้ที่มีระเบียบเรียบร้อย
2. ช่วยให้มีคามสามัคคีปรองดองในหมู่ผู้เรียน
3. ช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ
4. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักควบคุม และปกครองตนตามหลักประชาธิปไตย หรือ มีวินัยสำหรับ

ตนเอง

5. ช่วยให้ครู และผู้เรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง มีดังต่อไปนี้

1. **ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis)** ฟรอยด์ เชื่อว่าความสำนึกผิดชอบชั่วดี (Conscience) ที่อยู่ในว่าเป็นสิ่งที่เด็กได้รับจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา เพื่อน ด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีเลียนแบบผู้มีอำนาจเหนือตนหรือผู้ที่ตนรัก จนในที่สุดจะยอมรับเอา กฎเกณฑ์ต่างๆ มาเป็นหลักปฏิบัติของตนเองโดยอัตโนมัติ และเมื่อใดที่เด็กเกิดความต้องการส่วนตัวที่ไม่เหมาะสมกับกฎเกณฑ์ที่ยึดถือไว้ เด็กจะเกิดความขัดแย้งภายในใจ เกิดความรู้สึกละอายใจ มีความไม่สบาย ซึ่งเป็นลักษณะของการลงโทษตนเองและในโอกาสต่อไปเขาจะละเว้นไม่กระทำซ้ำ โดยไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมจากภายนอก (อนุชา หลิมศิริวงษ์, 2541 หน้า 14)

2. **ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)** ได้แบ่งขั้นตอนของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 2 ขั้น คือ (สุรางค์ ใค้วตระกูล, หน้า 66-67)

ขั้นที่ 1 เฮเทโรโนมัส (Heteronomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำรับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานทางจริยธรรมมาจากผู้มีอำนาจเหนือตน และถือว่ากฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ลักษณะของพัฒนาการทางจริยธรรมเฮเทโรโนมัส

เด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้เป็นเด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8 ขวบ รับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางจริยธรรมจากบิดามารดา ครูและเด็กโต เด็กวัยนี้ความเชื่อถือดังต่อไปนี้

1.1 พฤติกรรมใดจะถูกต้องหรือดี ก็ต่อเมื่อผู้แสดงพฤติกรรมได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

1.2 กฎเกณฑ์มีไว้สำหรับปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและแก้ไขไม่ได้

1.3 ทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์โดยเด็ดขาด ถ้าใครทำตามกฎเกณฑ์

1.4 การใช้จรรยาวิพากษ์หรือการประณามตัดสินว่าใครผิด ถูก ไม่คำนึงถึงความต้องการ

แรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำ

ขั้นที่ 2 ออโทโนมัส (Autonomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำเชื่อว่ากฎเกณฑ์ คือ ข้อตกลงระหว่างบุคคล กฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ คือความร่วมมือและการนับถือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องสำคัญและคิดถึงแรงจูงใจของผู้กระทำ

ลักษณะของพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นออโทโนมัส

1.1 กฎเกณฑ์ คือ ข้อตกลงระหว่างบุคคลและกฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้าหากบุคคลที่ใช้กฎเกณฑ์นั้นตกลงกันว่าจะเปลี่ยน

1.2 กฎเกณฑ์จะมีความหมายหรือมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อ บุคคลที่จะต้องปฏิบัติตามรับกฎเกณฑ์นั้น

1.3 การร่วมมือและการนับถือซึ่งกันและกัน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพัฒนาการทางจริยธรรม

1.4 การใช้ทฤษฎีวิพากษ์หรือประเมินตัดสินว่า ใคร ผิด ถูก คำนึงถึงความต้องการ แรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำเพียเจท์ (Piaget) ให้ข้อสรุปพัฒนาการทางจริยธรรมว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้นตอนและขึ้นอยู่กับวัย ซึ่งเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8ขวบ จะยอมรับมาตรฐานทางจริยธรรม หรือกฎเกณฑ์จาก

3.ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต (Kohlberg) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต (Kohlberg) โคลเบิร์ต ได้ศึกษาพัฒนาการมนุษย์มี 6 ขั้นตอนการพัฒนาการของเพียเจท์ (Piaget) ขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการจริยธรรม 6 ขั้น จัดเป็น 3 ระดับมี 2 ขั้น พอสรุปได้ดังนี้ (ดวงเดือน พันธมนาวิน,2524 .หน้า 29-30)

ระดับที่ 1 รับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Preconventional Level) ในระดับนี้ เด็กจะรับกฎเกณฑ์ และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่นบิดามารดา หรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลที่จะนำรางวัลหรือการลงโทษมาให้

ขั้นที่ 1 หลักการเชื่อฟังและหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุประมาณ 7 ปี ซึ่งชอบใช้หลักการเชื่อฟังและหลีกเลี่ยงมิให้รับโทษ จะเลือกกระทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่า ยอมรับกระทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้มีอำนาจเหนือตน

สาเหตุที่เด็กวัยนี้ใช้ความกลัวถูกลงโทษเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกผิดของการกระทำนั้น เนื่องจากเด็กอายุ ไม่เกิน 7 ปี นี้ยังประสบการณ์หรือการรับรู้ทางสังคมไม่เพียงพอและยังไม่เข้าใจความคิของผู้อื่นซึ่งเป็นเรื่องของนามธรรม เด็กจึงรับรู้และตัดสินความถูกผิดของการกระทำต่างๆ ตามที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล อายุ 7-10 ปี ขั้นนี้เด็กจะเน้นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีมากกว่าการดูหรือขู่ว่าลงโทษ ซึ่งเป็นการเลือกกระทำในสิ่งที่น่าสนใจมาให้ตนเองเท่านั้นเริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนแบบเด็กๆคือเขาทำมาฉันต้องทำไป สาเหตุที่เด็กวัยนี้ใช้หลักการได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นเหตุในการตัดสินความผิดของการลงโทษ ซึ่งเป็นการเลือกกระทำ เนื่องจากเด็กๆคือเขาทำมาฉันต้องต้องการความแตกต่างกัน และความขัดแย้ง เกิดทุกคนต้องการรับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง เนื่องจากเด็กวัยนี้มีข้อจำกัดด้านสติปัญญา จึงตอบสนองเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) ในระดับนี้ ผู้กระทำถือว่าการประพฤติตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติเป็น

สิ่งที่ควรกระทำ ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเองถือว่าความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนที่มีหน้าที่รักษามาตรฐานทางจริยธรรม

ขั้นที่3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ อายุ 10-13 ปี ในขั้นนี้เป็นพฤติกรรมของคนดีตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดาหรือเพื่อนวัยเดียวกันพฤติกรรมดี หมายถึง พฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ ในขั้นนี้บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน สาเหตุที่เด็กในวัยนี้ ใ้ใช้การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคม เป็นเหตุผลในการตัดสินใจความถูกต้องของการกระทำ เนื่องจากเด็กอายุ 10-13 ปี สามารถจะเรียนรู้และเข้าใจได้ว่าการคาดหวังของผู้อื่นมีผลต่อตนเองและรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

ขั้นที่4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม อายุ 13-16 ปี ในขั้นนี้ถือว่าสังคมจะอยู่อย่างมีระเบียบเรียบร้อยต้องมีกฎหมายและข้อบังคับ คนดีหรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้อง คือ คนที่ตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมาย ทุกคนควรเคารพกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของสังคมสาเหตุที่วัยรุ่น ยึดถือความเป็นระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจความถูกต้องของการกระทำ เนื่องจาก 13-16 ปี บุคคลสามารถเรียนรู้และเข้าใจความเป็นอยู่บุคคลในสังคมได้อย่างเป็นระบบ เช่น ทุกคนรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นสมาชิกหนึ่งของทางสังคม ซึ่งจะให้สังคมเจริญก้าวหน้าและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่สงบสุข การสอนให้บุคคลมีระดับจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคมยังไม่เพียงพอ ดังนั้น ควรจะต้องฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลมีคุณธรรมสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 6 ซึ่งเป็นขั้นที่บุคคล

สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง และตั้งใจประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรมมากกว่าการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม (ฤกษ์ชัย คุณูปการ, 2539. หน้า 139 อ้างอิงจาก ก่องแก้ว เจริญอักษร , 2522.

หน้า 36-56)

ระดับที่3 รับผิดชอบตามหลักการว่าด้วยวิจาร์ญาณหรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Postconventional Level) ในระดับนี้ ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมไ้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการ และมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจาร์ญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget) และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต (Kohlberg) สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองพัฒนาขึ้นตั้งแต่เด็ก โดยกระบวนการเทียบเคียงจากผู้ใกล้ชิดและมีพัฒนาการเป็นลำดับขั้นตามวัย ใช้หลักการตอบสนองความต้องการของตนเอง การได้รับการยอมรับจากสังคม และยึดความเป็นระเบียบและกฎเกณฑ์ทางสังคม

4. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมอเรอร์ (Mowrer) การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่า มีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตัวเอง หรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมอเรอร์ ได้อธิบายว่าทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของเด็กทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังนี้

4.1 บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ทารกหรือเด็ก คือ บิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูซึ่งเป็นผู้ที่มารับผิดชอบความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้อุ้ม ร้อนก็ได้อบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้บีบให้ ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบายใจ และมีความสุข ความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรงมากและติดตรึงในสำนึกทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการรู้สึกสบายใจ พอใจ และมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์อยู่เสมอทุกครั้งก็คือการปรากฏตัวของบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูตน ซึ่งเมอเรอร์ (Mowrer) เชื่อว่าการรับและพอใจบิดามารดานั้นจะต้องเกิดการเรียนรู้เช่นนี้ โดยที่ความสุข ความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อนถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็กก็จะไม่เกิดความพอใจเด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตนนั้นก็คือ บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของทารกหรือเด็กก็คือ ผู้เลี้ยงดู ซึ่งอาจจะเป็นบิดา มารดา หรือ ผู้อื่นได้

4.2 ความรักและความผูกพันของเด็กนำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและพอใจของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็ก หรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไรเด็กก็จะเกิดการทำตามหรือเลียนแบบคำพูด หรือการกระทำตามที่บิดามารดาหรือ ผู้เลี้ยงดูสั่งสอนหรือตามที่เห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำของเด็กเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความสุขความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนของเด็กจะทำทั้งทางที่ดีเท่าๆกัน トラบที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูสูบบุหรี่บ้างก็จะมีมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรัก และพอใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมอเรอร์ (Mowrer) เชื่อว่า เป็นลักษณะที่แสดงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั้นโดยจะปรากฏในเด็กปกติ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะควบคุมให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล ในสถานการณ์ต่างๆ เช่นในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรัก และในการมีอารมณ์ต่างๆ

ดังนั้น จากทฤษฎีของ เมอเรอร์ (Mowrer) การเกิดวินัยในตนเองจึงเป็นผู้ที่บรรลุลักษณะทางจิตจะต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงดูในวัยทารกอย่างมีความสุข ความอบอุ่นและผ่านการอบรมสั่งสอน หรือการเลียนแบบที่ดึงมาจากผู้เลี้ยงดูตนเอง จึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลนั้นและกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลนั้น

5.ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือวินัยในตนเองของเพคและแฮยวิกเฮิสต์ (Peck & Havighurst) เชื่อว่าการควบคุม อีโก (E-go – Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก (Super Ego- Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผลนักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่าพลังควบคุมของอีโกในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยธรรมศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโกที่ต่างระดับกัน นักทฤษฎีทั้งสองจึงได้จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภทดังนี้

5.1พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกที่น้อยมาก โดยบุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และจะกระทำการต่างๆ

5.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อยและพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ใยประเภทปานกลางค่อนข้างน้อยบุคคลประเภทนี้จะยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงใจจะยอมอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจ ถ้าจะให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้เป็นผู้มีวินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและในคนบางประเภทที่จะติดตัวไปตลอดชีวิต

5.3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อยเหมือน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังการควบคุมของซูเปอร์อีโกมากกว่า คือ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่น โดยไม่ต้องไตร่ตรองบุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้ที่มิวินัยในตนเองระดับปานกลางแต่ไม่แน่นอน

5.4 พวกตั้งใจแต่ขาดเหตุผล (Irrtional Conscientious) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกในระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากจนเป็นที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไป เป็นลักษณะของตนเอง จะเป็นผู้ที่ทำตามที่กฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัศสถานของสังคม เป็นผู้ที่มิวินัย ในตนเอง

ค่อนข้างมาก แต่ยังไม่สมบูรณ์บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยเห็นว่า กฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่

สนใจ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่าย แต่ขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุของคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

5.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) คือบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ มาก และพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้ ก็มากด้วย จนเกิดความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผล โดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไป เป็นหลักบุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุมีผล มิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มสังคมหรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล เป็นผู้มีวินัยในตนเองสูงมาก จะเป็นผู้ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่นพร้อมที่จะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไปมีความต้องการที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่น จากทฤษฎีของเพคและแฮวิกเฮิสต์ (Peck & Havighurst) ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าวินัยในตนเองเกิดจากการได้รับประสบการณ์และความรู้ทางจริยธรรมทางสังคม รับเข้าไปจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองจนเกิดควมมีวินัยในตนเอง ฉะนั้น วินัยจึงกำเนิดขึ้นในบุคคลตั้งแต่วัยทารกและค่อยๆ สะสมประสบการณ์เรียนรู้ทั้งทางตรงจากรอบครัว โรงเรียนและสังคม พัฒนาเป็นพลังในการควบคุมตนเอง หรือควมมีวินัยในการแสดงพฤติกรรมใดๆ อย่างเหมาะสม คือ เป็นผู้ที่บรรลุลักษณะทางจิตอย่างสมบูรณ์

ทฤษฎีการเสริมแรง

ความหมายและองค์ประกอบของทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

การเสริมแรง คือการกระทำใดๆก็ตามที่ดูมีท่าทางว่าจะเพิ่มพฤติกรรมเป็นพฤติกรรม เป็นพิเศษกล่าวว่าการเสริมแรงของ สกินเนอร์ ถือเป็นทฤษฎีอยู่บนพื้นฐานทางพฤติกรรม แห่งการจูงใจ ใช้หลักการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ และเห็นว่าพฤติกรรมจะชักจูง โดยผลกรรม ซึ่งผลกรรมเป็นสิ่งที่ได้รับหลังจากที่แสดงพฤติกรรมออกมา และจะมีส่วนช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้กระทำหรือแสดงพฤติกรรมนั้นอีก เรียกง่ายว่าตัวเสริมแรง (Reinforcer)สนองความต้องการ เช่น คะแนนดี เสริมแรงให้นักศึกษาขยันเรียนมากขึ้น คำชมทำให้เด็กพูดจาไพเราะขึ้น เป็นตัวเสริมแรงมี 2 ประเภทคือ

1. ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ (A PRIMARY REINFORCER) ส่วนใหญ่จะเป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อการทำงานและความต้องการทางด้านร่างกายโดยพื้นฐาน เช่น อาหารสำหรับคนกำลังหิว ความอบอุ่นสำหรับคนที่กำลังหิว

2. ตัวเสริมแรงระดับทุติยภูมิ (A SECONDARY REINFORCER) จะเป็นตัวเสริมแรงที่จะเกิดจากการที่ไปเชื่อมโยงกับตัวเสริมแรงปฐมภูมิ ตัวเสริมแรงทุติยภูมิ เช่น เงินซึ่งมีค่าเพราะสามารถนำไปใช้แลกเปลี่ยนกับสิ่งต่างๆที่สามารถนำมาสนองความต้องการของคนเราได้อย่างมากมาย การเสริมแรง(Reinforcement)

การเสริมแรงว่าแบ่งออกเป็น 2 ชนิด

1. ตัวการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcers) คือสภาพที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยง ไม่พึงปรารถนาของบุคคลและรวมทั้งคำชมของขวัญ เงิน มีเพื่อนคู่หู

2. ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcer) คือสภาพที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยง ไม่พึงปรารถนาหนีจากงานที่เสียงดังหรือสับสนวุ่นวาย เป็นการนำสิ่งที่ไม่พอใจ ไม่ชอบออกไปหรือเป็นการปรับสภาวะจากลบ (Negative) ไปเป็นกลาง(Neutral) แล้วเพิ่มแนวโน้มของการตอบสนองที่ต้องการ(Carver and Scheier,1996;341)เช่น นำความร้อนออกไปโดยการติดเครื่องปรับอากาศในฤดูร้อน ทำให้พนักงานมากขึ้น เป็นการลงโทษ การลงโทษ (Punishment) เป็นการให้สิ่งที่ไม่พอใจหรือเป็นการเปลี่ยนสภาพปกติ (Neutral) ให้เป็นสภาวะติดลบ(Negative) เช่นการดูค่า การตี เป็นต้น หรืออีกลักษณะจะเป็นการนำสิ่งที่ชอบ(Positive) ออกไปหรือทำให้กลับคืนสู่ปกติ (Neutral) เช่น การงดให้โบนัส การงดให้รางวัล เป็นต้น การลงโทษอาจช่วยระงับยับยั้งพฤติกรรมที่เป็นไปในทางลบได้ในระยะสั้นๆ เช่นดูค่าเมื่อเด็กเล่นรุนแรงไปได้ชั่วครู่ แล้วไม่นานนักเด็กก็จะกลับมาเล่นรุนแรงอีก นอกจากนี้การลงโทษยังก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบให้แก่เด็กก็จะสะสมและอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของเด็กจึงไม่ควรใช้การลงโทษแต่ควรนำการเสริมแรงมาใช้ซึ่งจะให้ผลดีกว่า การให้เสริมแรงการเสริมแรงทำให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการปรับพฤติกรรมต่อเมื่อมีการกระทำได้อย่างเหมาะสม โดยหลักการเสริมแรงมีดังต่อไปนี้

1. ในระยะแรกๆที่มุ่งให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้ ควรให้สิ่งเสริมแรงอินทรีย์ทุกครั้งเมื่ออินทรีย์กระทำพฤติกรรมที่ต้องการ เช่น ถ้าเริ่มสอนให้เด็กรู้จักไหว้ผู้ใหญ่ควรไหว้ใครบ้างและต้องไหว้อย่างไร เราจึงอาจเปลี่ยนการให้รางวัลเป็นแบบไม่ทุกครั้งหรือในรูปแบบอื่นก็ได้

2. การให้สิ่งเสริมแรงต้องให้ทันทีที่อินทรีย์กระทำพฤติกรรมที่ต้องการ อย่างทิ้งไว้เวลานั้นนานเกินไปกว่าจะให้รางวัล เพราะอินทรีย์จะไม่สามารถเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกกับรางวัลที่ได้รับและอินทรีย์จะไม่เกิดการเรียนรู้

3. การให้สิ่งเสริมแรงต้องพิจารณาแล้วว่า สิ่งนั้นเป็นที่ปรารถนาของอินทรีย์ สิ่งนั้นจึงทำหน้าที่เป็นตัวเสริมแรงอย่างได้ผล ในกรณีนี้ถ้าเป็นการเสริมแรงแก่คน ให้พิจารณา ด้วยว่าคนๆ นั้นชอบอะไรซึ่งความชอบของแต่ละบุคคลอาจมีความแตกต่างกันไป เช่น บางคนอาจต้องการเงินเป็นรางวัล แต่บางคนมีเงินมากมายแล้วอาจมีความต้องการชื่อเสียงหรือการยกย่องเป็นรางวัลมากกว่า เป็นต้น

4. หลังจากอินทรีย์เกิดการเรียนรู้แล้ว การให้สิ่งเสริมแรงเพื่อให้พฤติกรรมนั้นมีอยู่สม่ำเสมอและอยู่บานที่สุดควรเป็นการให้สิ่งเสริมแรงไม่ทุกครั้งหรือเว้นระยะแบบจำนวนการตอบสนองม่งกที่ (Variable Ratio) หรือบางช่วงเวลาไม่แน่นอน (Variable interval) มากกว่าแบบจำนวนการตอบสนองคงที่ (Fixed ratio) หรือแบบช่วงเวลาแน่นอน (Fixed interval) ซึ่งแบบต่างๆ ของการเสริมแรงเว้นระยะนี้มีอยู่ 2 แบบใหญ่ ดังนี้แบบที่ 1 เป็นการเสริมแรงตามจำนวนครั้งที่ตอบสนอง เรียกว่า “ a ratio schedule “ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบย่อยคือ Fixed Ratio อินทรีย์จะได้สิ่งเสริมแรงตามจำนวนการตอบสนองที่ได้กำหนดไว้แล้วแน่นอนเช่น ได้รับรางวัลทุกๆ การตอบสนองครั้งที่ 5 เป็นต้น ในการให้ตัวเสริมแรงแบบนี้พบว่าอินทรีย์ การตอบสนองในอัตราสูงมากในระยะแรกๆ โดยมีการหยุดพักช่วงเป็นระยะสั้นๆ หลังจากได้รับการเสริมแรง และอัตราการตอบจะลดลงในเวลาอันรวดเร็ว Variable ratio มีลักษณะคล้ายกับแบบที่ 1.1 ตรงที่ใช้จำนวนการตอบสนองเป็นเกณฑ์แตกต่างกันตรงที่แบบที่ 1.2 จะไม่กำหนดจำนวนการตอบสนองไว้อย่างแน่นอนตามแบบที่ 1.1 แต่จะเป็นการกำหนดจำนวนการตอบสนองที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ เช่น บางครั้งอินทรีย์จะได้รับรางวัลเมื่อตอบสนองครบ 10 ครั้ง บางครั้งการตอบสนองเพียง 7 ครั้ง ก็ได้รางวัล หรือบางครั้งอินทรีย์ ต้องตอบสนองถึง 12 ครั้งถึงจะได้รับรางวัลอย่างนี้เป็นต้น สำหรับที่ 2 จะทำให้อินทรีย์ อัตราการตอบสนองสูงที่สุดนานที่สุด เช่น เราอาจจะเห็นได้จากการเล่นเกมพนัน ซึ่งช่วงเวลาของการได้รับชัยชนะหรือรางวัลนั้นจะไม่แน่นอนแต่ก็มีอยู่ในลักษณะ

ให้คนต้องเล่นต่อไปนานๆ แบบที่ 2 เป็นการให้สิ่งเสริมแรงตามเวลาที่กำหนด เรียกว่า “ an interval schedule “ ซึ่งกำหนดให้ช้าหรือเร็วก็ได้ แบ่งออกเป็น 2 แบบย่อยๆ คือ 2.1 Fixed interval จะให้สิ่งเสริมแรงเมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน เช่น 2 นาทีให้อาหารหนึ่งเม็ดโดยไม่คำนึงว่าระหว่างช่วงเวลาที่หนูจะกดคันหรือไม่ วิธีการนี้จะทำให้การกดคันของหนูหลังการได้รับสิ่งเสริมแรงนั้นลดลงอย่างมากหรือบางทีก็ไม่มีการตอบสนองเลย แต่การตอบสนองจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อใกล้ถึงเวลาที่ไ้รางวัลในช่วงต่อไป ทั้งนี้เพราะหนูเรียนรู้การจำแนกเวลาการให้รางวัลได้นั้นเอง การให้รางวัลลักษณะนี้ในพฤติกรรมของมนุษย์เราสามารถ

เห็นได้ทั่วไป เช่น ข้าราชการบางคนพอถึงใกล้ช่วงการพิจารณาความดีความชอบ ก็จะแสดงพฤติกรรมการทำงานเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่หลังจากได้ผ่านการพิจารณาความดีความชอบแล้วก็กลับมาใช้พฤติกรรมทำงานเรื่อยๆเฉื่อยๆแบบเดิม เป็นต้น

2.2 Variable interval มีลักษณะคล้ายแบบ Fixed interval เพียงแค่ต่างกันตรงที่ระยะเวลาที่ได้รับรางวัลของแบบนี้เป็นไปอย่างไม่แน่นอน ตัวอย่างเช่น ครั้งแรกให้เมื่อถึงวินาทีที่ 45 ครั้ง ครั้งที่ สองให้เมื่อถึง 90 ครั้ง ครั้งที่ สามให้เมื่อถึงวินาทีที่ 150 ฯลฯ อย่างนี้เป็นต้น การตอบสนองต่อการเสริมแรงวิธีการนี้จะไม่สูงนัก แต่ล่าเสมอและจะเพิ่มขึ้นถ้าอัตราการให้สิ่งเสริมแรงมีถี่ขึ้น ลักษณะการให้สิ่งเสริมแรงแบบนี้ในชีวิตประจำวัน เช่นการหมุนโทรศัพท์ที่ขณะชั่วโมงธุรกิจซึ่งบางครั้งก็ติดต่อไม่ได้ บางครั้งก็ติดต่อได้ไม่มีช่วงเวลาที่แน่นอน ในการนี้สิ่งเสริมแรง คือ การหมุนโทรศัพท์แล้วติดต่อได้นั่นเอง

Cherring,1989 อ้างใน นพคุณ,2547 ได้สรุปถึงหลักการเสริมแรงทางบวกว่าเป็นการเสริมแรงทางบวกหลังจากที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องตามที่กำหนดไว้ ดังเช่นเมื่อแมวน้ำกระโดดเก็บลูกบอลที่ครูฝึกโยนไปให้ทุกครั้งก็จะได้ปลาเป็นอาหาร เมื่อพนักงานทำงานเสร็จตามที่กำหนดหัวหน้าก็จะแสดงการยอมรับและยกย่องการทำงานของคนงาน ถ้าได้รับการเสริมแรงทางบวกก็จะกระตุ้นให้ทำงานได้ผลดีขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสของการตอบสนองการเสริมแรงทางบวกนั้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แล้วทั้งสิ้นว่าผลของการกระทำเช่นนี้จะทำให้เกิดอะไรก็ตาม การเสริมแรงทางบวกเป็นเงิน ในบางครั้งก็จะถูกประเมินค่าไว้ต่ำจากบุคคลที่มีเงินพอเพียงอยู่แล้ว เพราะคนงานที่ทำงานที่ทำงานประเภทได้รับเงินมากตามความสามารถของเขาอยู่แล้ว ดังนั้นเขาจึงต้องการการเสริมแรงรูปแบบอื่นมากกว่า เช่นการยกย่องชมเชยหรือการยอมรับจากเพื่อนฝูง เป็นต้น

ศิริวรรณ (2550) กล่าวว่า การเสริมแรงเป็นสิ่งล่อใจที่สามารถก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมขึ้น เช่น การให้รางวัลเป็นเครื่องกระตุ้นให้บุคคลอยากกระทำ เช่น การชมเชยสามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการได้

วินัย (2549) กล่าวว่า การเสริมแรง (Positive Reinforcement) เป็นการเสริมความต่อเนื่องของพฤติกรรมโดยการให้ผลกรรมเป็นตัวเสริมแรงทางบวก คือสิ่งตอบแทนที่ดึงดูดใจหรือพอใจเป็นรางวัลเมื่อบุคคลนั้นมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติการเป็นที่ต้องการ เช่นพนักงานคนหนึ่งมาทำงานหรือเข้าประชุมตรงต่อเวลา หัวหน้างานเสริมแรงโดยกล่าวคำชมเชยและขอบคุณ ถือได้ว่าเป็นการเสริมแรงบวกซึ่งเป็นรางวัลต่อการทำตรงต่อเวลา ตัวเสริมแรงบวกที่ใช้กันในการจูงใจการทำงาน เช่น การจ่ายเงิน การเลื่อนตำแหน่ง การเพิ่มสถานภาพ

การใช้สิทธิพิเศษ การได้สิทธิพิเศษ การได้หยุดพักผ่อน ฯลฯ การเสริมแรงทางบวกเป็นตัวอย่างที่ใช้ได้ผลที่สุดในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

การได้รับรางวัลและการยอมรับความสามารถ (Reward and Recognition) ก็ถือว่าเป็นการเสริมแรงซึ่งหมายถึง การให้รางวัล ให้คำยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณและยอมรับความสามารถของสมาชิกเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ โดยมีการกระทำอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการพิจารณาค่าตอบแทนกับสมาชิกอย่างเหมาะสม (Kanter,1983 อ้างถึง ในธัญพร,2548)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภัสสร อุวัฒน์กุล (2556) ศึกษาเรื่อง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2556 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้นอย่างชัดเจน คือนักศึกษาไม่นำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียน ทำการบ้านและไม่ลอกการบ้านเพื่อน ทำผิดพยามแก้ไขไม่ย่อท้อ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มาเรียนตรงต่อเวลาและตั้งใจเรียน ทำให้นักศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นผู้มีวินัยรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียน ส่งผลให้ผลการเรียนดีขึ้น และเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในชีวิตตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

วิทยาลัยการอาชีพเลิงนกทา ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงวิทยาลัยการอาชีพเลิงนกทา: ภายใต้อโครงการอบรมนักศึกษาแกนนำ (กรมทหารราบที่ 16 ค่ายบดินทรเดชา จังหวัดยโสธร) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มเสี่ยงวิทยาลัยการอาชีพเลิงนกทา ที่มีต่อโครงการค่ายเยาวชนต้นกล้าสายใยรักในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในภาพรวม อยู่ในระดับมากมีความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การดำเนินการ

อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนนักศึกษามีความอดทนและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมและมีจิตสำนึกที่ดีขึ้นเมื่อได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้น ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ครูงานปกครอง เพื่อนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงหลังจากเข้ารับการฝึกอบรม

ตามที่โครงการค่ายเยาวชนต้นกล้าสายใยรักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้และพบว่า เนื่องการเข้าร่วมการฝึกอบรมตาม โครงการฯสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านการเรียนดีขึ้น

บุญเรือง วีระวงศ์ ศึกษาเรื่อง การปรับพฤติกรรมการค้าแสดงออกของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มช่างยนต์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการค้าแสดงออก

มากขึ้นจาก 53% เป็น 71% หากมีการปรับการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม พยายามให้นักศึกษาออกไปทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยมีอาจารย์และเพื่อนคอยให้กำลังใจอยู่ ตลอด มีการให้คะแนนของนักศึกษาในการทำกิจกรรมที่จะทำนักศึกษาก้าวแสดงออกมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน ให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อน้ำที่และการเรียนดีขึ้นของระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงชันปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรดิวิทย์พัฒนวิชาการ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาเจตคติ (Attitude) ทฤษฎีแรงจูงใจทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบการกระทำของสกินเนอร์ ลักษณะด้านวินัยในห้องเรียน ความขยันอดทนและความรับผิดชอบ

2. กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย เพื่อทำการศึกษามีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรดิวิทย์พัฒนวิชาการ

3. กำหนดวัตถุประสงค์

4. กำหนดกลุ่มประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรดิวิทย์พัฒนวิชาการ จำนวน 28 คน

5. สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อจำแนกว่าควรสร้างเครื่องมือวัดด้านใดบ้างให้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 28 คนที่นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกตให้นักศึกษา

7. การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล และเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่1/8 จำนวน 28 คน ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้การเสริมแรง และแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การทำแบบสังเกตและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ จำนวน 28 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชกร กรุงเทพฯ ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นอย่างดี จึงทำให้นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถตอบสนองต่อตัวนักเรียนเอง ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมเรียนที่ดีขึ้น มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต สัมภาษณ์ และมีการติดตามดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่1 ปีการศึกษา 2561 โดยการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษาในช่วงโมฆะรวม ขณะที่ทำการสอน และสอบถามจากครูแต่ละวิชาที่ทำการสอน ซึ่งพบว่า มีนักศึกษาที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมกรรมการเรียน ขาดวินัยและความรับผิดชอบ เช่น มาสาย ไม่สนใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา บางครั้งไม่มาเรียน มีการจดบันทึกและติดตามนักศึกษาเป็นรายกรณี โดยการว่ากล่าว ตักเตือนและมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร สรุปได้ดังนี้

**ตารางแสดงควมมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน
ของนักศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูง ชั้นที่1 (ครั้งที่ 1)**

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักศึกษามักนำขนมมาทานในชั่วโมงเรียน	74.74	15.96	9.30
2	นักศึกษาพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	67.77	27.58	4.65
3	นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	72.09	17.60	10.31
4	นักศึกษนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	57.14	26.58	16.28
5	นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	72.42	18.28	9.30
ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
6	นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุด	43.86	42.19	13.95
7	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	46.51	46.51	6.98
8	นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	43.19	52.16	4.65
9	นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน	24.58	45.51	27.91
10	นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	40.89	47.57	11.54

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับควมมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน(ครั้งที่ 1)สรุปได้ ดังนี้

นักศึกษามักนำอาหารมาทานในเวลาเรียนนักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.74

นักศึกษาพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอนนักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.77

นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 72.09

นักศึกษนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียนนักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.14

นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักศึกษาที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.42

นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลห้องสมุด นักศึกษาที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.19

นักศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายนักศึกษาที่ทำเป็นประจำและทำเป็นบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.51

นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียนนักศึกษาที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.16

นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน นักศึกษาที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.51

นักศึกษใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือนักศึกษาที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.57

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน โดยให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คน ตอบแบบสอบถามด้วยความจริงแล้วนำมาสรุปโดยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ผลการวิจัย (จากแบบสังเกต และประกอบกับผลการเรียนของภาคเรียนที่ 2 ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตนักศึกษาที่มี พฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวและมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ซึ่งผู้วิจัย จะทำการวิจัยเพื่อเป็นปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมให้นักศึกษาในห้องเรียนมีวินัยและความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน จึงได้ดำเนินการโดยให้แต่ละคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน โดยการวางเงื่อนไขกันภายในห้องเรียน สร้างแรงจูงใจ และสร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นถึงผลของการไม่มีวินัย ขาดความรับผิดชอบ และไม่ตั้งใจเรียน โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1 ให้นักศึกษาแต่ละคนเขียนคำมั่นสัญญา

๑ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษา ให้ผู้ปกครองแจ้งพฤติกรรมของนักศึกษาขณะอยู่บ้าน เมื่อนักศึกษาขาดเรียนหรือมาสายให้ครูทราบและครูก็มีการติดตามนักศึกษาร่วมกัน

2 ขอความร่วมมือจากครูที่ทำการสอนทุกท่านให้ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักศึกษาขณะเรียน

ในแต่ละวิชา

ผู้วิจัยได้ติดตาม ดูแลและสังเกตนักศึกษาเป็นระยะ ๆ และในกรณีที่นักศึกษามีปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียน หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจะรายงานครูและร่วมกันแก้ปัญหาทั้งด้านการมาเรียน ถ้ามีนักศึกษาขาดเรียนภายในกลุ่มจะแจ้งให้ครูทราบและมีการติดตามให้มาเรียนและชี้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน ต้องมีวินัยและความรับผิดชอบต่อ

หน้าที่ ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนดีขึ้น รู้จักเสียสละ มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายในห้องเรียนมีการจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนนอกเหนือจากเวรทำความสะอาดประจำวันแล้ว นอกจากนี้มีการจัดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่าน ทั้งนี้เพื่อเป็นฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและรู้จักประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า พบว่านักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น ขณะเข้าแถวก็มีความเป็นระเบียบและมีวินัยมากขึ้น

ตามลำดับ เมื่อแต่ละวิชาทำการสอบก็จะพบว่านักศึกษาจะเข้ากลุ่มร่วมกันอ่านหนังสือและมีการซักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจ เพื่อนที่เข้าใจก็จะอธิบายให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนทำให้ได้คะแนนดีขึ้น ครูก็ให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักศึกษาเพื่อที่จะได้มีกำลังใจทำต่อไป รู้จักหน้าที่ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของตัวเอง สนใจเรียนมากขึ้น มีการซักถามเกี่ยวกับบทเรียนกับครูให้อธิบายให้เข้าใจ โดยดูจากพฤติกรรมกรรมการเรียน การส่งงานตรงกำหนดเวลา และได้รับคำชมเชยจากครูแต่ละวิชาที่ทำการสอนโดยภาพรวมของนักศึกษาในห้อง ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย ตั้งใจเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น มีน้ำใจ รู้จักเสียสละ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาเรียนให้มาทันเรียน

หลังจากผู้วิจัยเห็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีบรรยากาศภายในห้องเรียนดีขึ้น ครูก็มีการพูดคุยและร่วมกันประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของแต่ละคน โดยการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรัก สามัคคีในหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มาเรียนเป็นประจำ ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลการเรียนดีขึ้น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา จากนักศึกษาและจากการใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักศึกษา รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชา ปรากฏว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปี 1 ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์ชยการ มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบ และสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียน มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จัก

ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ ยังส่งผลทำให้ผลการเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักศึกษา โดยสรุป ดังนี้

**ตารางแสดงควมมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ครั้งที่ 2)**

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักศึกษานำอาหารมาทานในเวลาเรียน	9.30	37.21	53.49
2	นักศึกษาพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	13.95	46.51	39.54
3	นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	4.65	30.23	65.12
4	นักศึกษนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	0.00	4.65	95.35
5	นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	0.00	11.63	88.37
6	นักศึกษาค้นคว้าตำราในห้องสมุด	90.69	9.31	0.00
7	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	93.03	6.97	0.00
8	นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	90.70	9.30	0.00
9	นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน	76.74	23.26	0.00
10	นักศึกษใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	79.06	20.94	0.00

จากแบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับควมมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียนครั้งที่ 2 พบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้น โดยสรุปได้ ดังนี้

นักศึกษามักนำอาหารมาทานในเวลาเรียน นักศึกษาไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.49

นักศึกษาพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักศึกษาที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.51

นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักศึกษาที่ไม่เคยทำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.12

นักศึกษานอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักศึกษาที่ไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.35

นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักศึกษาที่ไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.37

นักศึกษา คั่นกว่าตำราในห้องสมุด นักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.69

นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.02

นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักศึกษาที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.70

นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน นักศึกษาที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.74

นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักศึกษาที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.06

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2557 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ห้อง 1/8 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ จำนวน 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งว่า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งว่า คือ การสังเกต และการสัมภาษณ์ การพูดคุย การใช้คำมั่นสัญญาและทฤษฎีเสริมแรง ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจ

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยคั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นการเสริมแรง การสร้างแรงจูงใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้คำร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา จากนักศึกษา การใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชา ซึ่งนักศึกษามีความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น ในการทำวิจัยคั้งนี้ปรากฏว่า นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการมีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียน

มากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อนักที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ โดยดูจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ผลการเรียนและสรุปผลจากการเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

**ตารางเปรียบเทียบความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน
ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2-2561 (ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2)**

ข้อ	รายการ	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักศึกษามักนำอาหารมาทานในเวลาเรียน	74.74	15.95	9.30	9.30	37.21	53.49
2	นักศึกษาพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	67.77	27.58	4.65	13.95	46.51	39.53
3	นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	72.09	17.60	10.30	65.12	30.23	4.65
4	นักศึกษานอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	57.14	26.58	16.28	0.00	4.65	95.35
5	นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	72.41	18.28	9.30	0.00	11.62	88.37
6	นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุด	43.86	42.19	13.95	90.69	9.30	0.00
7	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	46.51	46.51	6.98	93.02	6.97	0.00
8	นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	43.19	52.16	4.65	90.69	9.30	0.00
9	นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน	24.58	45.51	27.91	76.74	23.25	0.00
10	นักศึกษาวางเวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	40.86	47.51	11.53	79.06	20.93	0.00

จากแบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน เมื่อนำผลสรุปของแบบสังเกตครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่านักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้นจากตารางพบว่า ในการสังเกตครั้งที่ 2 นักศึกษามีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่าครั้งที่ 1 หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือนักศึกษาไม่นำอาหารมาทานกำลังเรียนวิชาหนึ่ง ไม่คุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน ส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด ไม่นอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน ทำการบ้านและไม่ลอกการบ้านเพื่อน พยายามค้นคว้าหาข้อมูลในห้องสมุดมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน รู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียนและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ ทำให้นักศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียน ส่งผลให้การเรียนดีขึ้น และเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในชีวิตตามจุดหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง
2. ครู ผู้ปกครอง นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันแก้ไขและสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนทำให้นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน
2. เปลี่ยนหัวข้อในการทำวิจัยและ เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง

ภาคผนวก

วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ

แบบสอบถาม

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีวินัยและความรับผิดชอบโปรดขีด /ลงใน ( ) ที่ต้องการ
ตอบ (กรุณา ตอบแบบสอบถามโดยเลือกตัวเบือกที่ตรงกับคำถาม และความคิดเห็นของท่าน มาก
ที่สุด)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. สาขาวิชา บัญชี การตลาด คอมพิวเตอร์
ธุรกิจ
 การจัดการโลจิสติกส์ เทคโนโลยี
สารสนเทศ

ตอนที่ 2 การสำรวจการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีวินัยและความรับผิดชอบ

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักศึกษาหมักนำขนมหวานมาทานในชั่วโมงเรียน			
2	นักศึกษาพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน			
3	นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด			
4	นักศึกษานอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน			
5	นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน			
6	นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุด			
7	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย			
8	นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน			
9	นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมในการเรียน			
10	นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

บรรณานุกรม

โยธิน คันสนยุทธ และคณะ. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 381 หน้า. 2533.

จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 364 หน้า. 2533.

ฉันทนาภาคบงกชและคณะ.การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย.

กรุงเทพมหานคร:

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539

จุมพล หนีมพานิช และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2542

ประวัติผู้เขียน

ชื่อสกุล	นางสาวสุจิตา สุขคล้าย
วัน เดือน ปีเกิด	13 มีนาคม 2513
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2551
ตำแหน่งหน้าที่	หัวหน้าศูนย์แนะแนวและจัดหางาน และเป็นอาจารย์ประจำ สาขาพื้นฐานทั่วไป ของวิทยาลัยเทคโนโลยีวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์ พาณิชย์การ